

Tongeren en Jeker halen oude banden aan

Twee kilometer langere Jeker in de Kevie. De Beek in Vreren-Nerem wordt opengelegd.

De Vlaamse Milieumaatschappij laat de Jeker weer kronkelen in de Kevie, zodat de natuur er herleeft. De provincie Limburg haalt de Beek in Vreren-Nerem terug boven de grond waardoor wateroverlast vermeden wordt. Deze projecten zorgen voor de definitieve verzoening tussen Tongeren en de voorheen sterk vervuilde Jeker.

Nog niet zo lang geleden was men in Tongeren de Jeker liever kwijt dan rijk. Om de stank te ontwijken, werd de vervuilde waterloop op verschillende plaatsen overwelfd. Op andere plaatsen verloor de Jeker zijn meanderende karakter. Om wateroverlast te vermijden, werd de waterloop namelijk rechtgetrokken. Dat zorgde voor een snellere afvoer van het water, maar zorgde voor overstromingsproblemen in stroomafwaarts gelegen delen.

Jeker doet de Kevie herleven

De VMM maakt de Jeker twee kilometer langer en zorgt zo opnieuw voor een natte vallei in het natuurgebied 'de Kevie'. Eind jaren 1960 werd de Jeker er nog rechtgetrokken, wat ter plaatse zorgde voor verdroging en stroomafwaarts voor wateroverlast. De tijd werd nu teruggedraaid: de Jeker kreeg haar historische tracé langs de Blaarmolen terug en de bijhorende meanders werden hersteld.

Uiteraard zijn de vele planten en diersoorten in het natuurgebied gebaat met de vernatting van de vallei. Ook de Jeker zelf vaart er wel bij. Een natuurlijk verloop zorgt voor een sterker 'zelfzuiverend vermogen' van de waterloop. Bovendien zorgt de extra buffercapaciteit voor een betere bescherming tegen wateroverlast.

Ook erfgoed komt opnieuw tot leven want de Blaarmolen in de Kevie kan nu terug maalvaardig worden gemaakt. Vissen zullen er geen hinder van ondervinden. Ze zwemmen om de molen en andere hindernissen heen via zogenaamde 'vispassages'. Wandelaars zullen de komende jaren de natuur zien herleven in de Kevie. Tongeren heeft er een trekpleister voor natuurliefhebbers bij.

De Beek in Vreren-Nerem wordt opengelegd

Op het Molenplein in Vreren en in het centrum van Nerem zorgde de provincie Limburg voor het terug openleggen en herinrichten van de Beek, samen met de aanleg van een afvalwatercollector door Aquafin. Hierdoor wordt de waterloop in de dorpskern geherwaardeerd en dit maakt de aangelanden bewust van het belang van goede waterafvoer en waterkwaliteit.

Bezoek de projecten op zondag 10 maart

Alle wandel- en natuurliefhebbers zijn in de namiddag van 10 maart welkom voor begeleide wandelingen langs het herstelde Jekertraject en in Nerem. Gidsen van Natuurpunt en de VMM en vertegenwoordigers van de provincie geven toelichting bij de verschillende realisaties. Onderweg krijgt u een hapje en drankje aangeboden. De rondwandelingen zijn ongeveer 4 km lang.

Duurzaam waterbeheer zorgt voor betere waterkwaliteit

Vandaag is de Jeker opnieuw een waterloop waar vissen en ander leven kansen krijgen. De metingen van de VMM tonen dat de natuurlijke evenwichten zich langzaam maar zeker herstellen al blijven bijkomende inspanningen nodig.

De verbeterde waterkwaliteit is in de eerste plaats te danken aan investeringen in rioleringen en zuivering van afvalwater in het Jekergebied. Het Vlaams Gewest investeerde de afgelopen jaren meer dan €25 miljoen zodat het afvalwater van Tongerse woonkernen niet langer in de beken terechtkomt. De Vlaamse Milieumaatschappij coördineert deze initiatieven en meet de resultaten in de waterloop.

Ook rivierherstelprojecten dragen bij tot een betere waterkwaliteit. Kronkelende waterlopen met natuurlijke oevers laten 'de natuur haar werk doen'. Diertjes en planten breken schadelijke stoffen af, waardoor het water zuiverder wordt. Het project van de VMM in de Kevie is een goed voorbeeld hiervan.

Rioleringswerk aan de winkel

Het gaat beter met de Jeker, maar er zijn nog heel wat investeringen nodig om van een echt zuivere waterloop te kunnen spreken. Ontbrekende schakels in het netwerk van rioleringen en collectoren kunnen leiden tot een optimale zuiveringsgraad van het afvalwater.

Twee collecteringsprojecten liggen nog op stapel. Deze moeten zorgen voor de aansluiting van de wijken Diets-Heur en Millen-Elst in het Tongerse buitengebied.

De VMM zegde ook een bedrag van €11 miljoen toe voor de realisatie van een 10-tal geplande gemeentelijke rioleringsprojecten in Tongeren. Daarnaast moeten nog rioleringsprojecten uitgevoerd worden aan een geraamde kostprijs van €13 miljoen. Zo moet bijvoorbeeld de riolering van de wijk Berg ten noorden van de Maastrichtersteenweg nog aangepakt worden. Dat kan enkel als de Maastrichtersteenweg wordt heraangelegd.

Neem een kijkje op het 'geoloket zonerings' om te weten waar de komende jaren nog moet gewerkt worden aan de riolering. De groen ingekleurde gebieden zijn de plaatsen waar nog nieuwe rioleringen nodig zijn. geoloket.vmm.be/zonerings/

Ook over de taalgrens wordt werk gemaakt van een betere waterkwaliteit. Twee belangrijke Waalse industriële lozers investeerden in hun eigen afvalwaterzuivering. En naast de bestaande installaties bouwt het Waals Gewest in 2014 nog een zuiveringsstation in Grand-Axhe. Tegen 2020 zal in het Waalse deel van het stroomgebied van de Jeker 95% van het afvalwater behandeld worden.

Het kan nog beter met de Jeker

De waterkwaliteit van onze rivieren wordt onder meer gemeten aan de hand van het leven dat zich in de waterloop ontwikkelt. Hoe meer zuurstof in het water zit, hoe meer vissen je zal aantreffen. De VMM gaat nog verder en kijkt naar de kleine ongewervelde diersoorten zoals insecten, larven en slakken. Zo stelde zij vast dat de Jeker de voorbije jaren evolueerde van een slechte naar een matige biologische toestand. Ook in de kwaliteitsindex voor waterplanten scoort de Jeker matig. Het moet dus nog beter.

De overstromingsrisico's worden aangepakt

Vorig jaar nam de VMM het wachtbekken bij Lauw aan de Jeker in gebruik. Bij grote neerslag worden piekafvoeren opgevangen en geleidelijk weer afgevoerd richting de dorpskern. Verder stroomafwaarts werd de bedding van de Jeker met kleinschalige ingrepen aangepast. Zo werd de niet-bebouwde

vallei tussen Lauw en Tongeren overstroombaar gebied. De laatste jaren bleef de Jekervallei dan ook bij extreem hoge waterafvoeren gespaard van wateroverlast. Ook de provincie pakte eerder al lokale knelpunten van wateroverlast langs de zijlopen de Beek en de Ezelsbeek met wachtbekkens.

Europese steun

De hermeandering van de Jeker in de Kevie en de heraanleg van de Beek in Vreren-Nerem werden deels door Europese subsidies gefinancierd in het kader van het Aquadra-project. Binnen dit project werken waterbeheerders uit Vlaanderen, Wallonië en Nederland samen aan een grensoverschrijdend waterbeheer. Ook het Visserijfonds van ANB participeert in het rivierherstelproject.

Tongeren, 8 maart 2013

Meer info:

Bart Van Besien

Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)

tel: 053 726564 GSM: 0496 175161

e-mail: b.vanbesien@vmm.be

Ludwig Vandenhove

Gedeputeerde provincie Limburg

GSM: 0475 44 68 72

e-mail ludwig.vandenhove@limburg.be

